

obrin d'acord ab ell, donant compte de sa constitució, reglament interior del museu y demás, sens per judici de la complerta autonomia de que disfrutaran les Juntas locals, quina iniciativa tindrà ample camp pera augmentar en lo possible'ls respectius museus.

Aquest es el pensament, breument explicat. El *Centre Excursionista*, no dubta que despertarà'ls entusiasmes de tota persona il·lustrada, y per això ens dirigim a vosté pera que, avistant-se ab les demás persones o entitats que en aquesta localitat puguin contribuir-hi, hagin o no rebut la present circular, celebrin una reunió en el plaço més breu possible y procedixin a la práctica de totes aquelles gestions que siguin precises pera realisar el pensament exposat.

Entretant, la Comissió que firma, creada en aquest *Centre* a l'esmentat objecte, se complau en posar-se a les seves ordes, esperant que l'esforç de tots sigui sempre pera major honra y gloria de la terra catalana.

Barcelona, Novembre de 1902.—César A. Torras.—Eduard Xaballard.—Juli Soler y Santaló.—J. Maspons y Camarasa.—Narcís Fuster.»

VIDA QUE FUIG

Molts días, quan el Sol senvà a la posta,
cercant consol surt a passeig el tísch;
avensa pel camí que va extenentse
com cinta que ab descuyt s'es desplegada.
Avensa poch-apoch, y acota'l rostre,
sentintse aclaparat per l'influhencia
de tot un temps passat en la disbauxa.

Bé prou deu recordar-las tantas festas
y sos valents companys que ja fa estona
els ha anulat la Mort!... Las benhauransas
van acabantse totes, una a una.

—Donchs, ara a esperà'l fi d'aquest epilech!—

Penosament avensa'l pobre tísch,
l lensant a son redós glops d'existencia,
com si's donessin pressas l'un al altre
pera deixà un cadàvre que respira.

Fent un esforç de voluntat, aixeca
la testa cap al cel, extasiantse
ab la primera estela del crepuscle.

Y en tant, vora son cap, las aurenetas
passan gíscant al vol y aparelladas,
vessant l'ambient d'un remoreig de vida.

Ell las enveja hi tot! Però, no atura
son retrassat desitj de la consciencia
que li abalansa'l cap per altra volta.

Y gira son camí de desventuras,
sentintse'ls ulls sorpresos per las llàgrimas
que al náixe se li escorran—atrevidas—
pera allargar la fel dins a la boca.

La llum se va apagant; el día fina
entre tons esblaymats.—La Mort s'acosta!

Plaïcít Vidal Rosich.

Revista de Revistas

Hemos recibido el número correspondiente al presente mes de Marzo de la importante Revista de París *La Grande Revue* que publica el siguiente sumario: «A propos de la récente grève générale des mineurs», par Charles Guieysse.—«Le Génie est un crime» (drama en 4 actos, conclusión), par Camille Mauclair.—«La Natalité française et les lois successorales», par Ambroise Colin.—«Le Maroc», par A. Baron et A. Juvé de Bulloix.—«La Nouvelle Beauté» (novela, continuación), par Jean Reibrach.—«Le mouvement de monopolisation aux États-Unis» (conclusión) par C. A. Maybon.—«Augusta Holmès», par Henri Barbusse.—«Correspondance». —«Chronique financière», par A. C. Hétenel.—«Chronique des assurances», par Montiébard.—«Chronique de l'Art et du bibelot», par Henry Perret.—«Chronique des livres», par Paul Dupray.

El artículo que publica en dicha Revista nuestro estimado paisano y distinguido escritor Sr. A. Juvé

de Boloix en colaboración con Mr. A. Baron, titulado «Le Maroc», es un acabado estudio del imperio de Marruecos, en el cual demuestran sus autores su vasta ilustración y el perfecto conocimiento del asunto de que tratan. En dicho artículo estudia los señores Juvé y Baron los siguientes importantes extremos. España y Marruecos; La Ciudad Santa; El Jerife; El cuerpo teológico; Los partidos políticos; Causas de la guerra actual; El statu-quo.

Le Mouvement Sociatiste, París.—El número 113 de esta importante Revista obrera publica un interesante estudio de nuestro ilustrado colaborador y distinguido paisano Mario Antonio, sobre «La unión general de trabajadores». En este artículo comenta y estudia los estatutos de dicha agrupación obrera y demuestra las ventajas que ella puede aportar á la causa del obrero, sirviendo de freno y guía á las federaciones obreras locales que amenudo y sin la debida premeditación y preparación se lanzan á huelgas suicidas que no conducen á ningún fin práctico. «La huelga, dice el articulista, es una lucha, y, co-

mo tal, debe ser preparada. «La Unión», pues, tien- de á impedir los movimientos no premeditados de los diferentes grupos que la componen». Ilustra el artículo un estado demostrativo de la incremencia que va tomando la citada «Unión general de Traba- jadores». Además de este artículo publica la impor- tante Revista que nos ocupa, otros notables trabajos sobre socialismo, arte y ciencia.

Baluart de Sitges.—El último número de este pe- riódico es extraordinario, publicando escogidos tra- bajos literarios y doctrinales. La ilustración es de- bida á Santiago Rusiñol y á Juan Llimona.

Patria.—El número 14 de esta importante Revis-

ta que se publica en Tarragona, inserta notables trabajos literarios.

Les Grandes Industries Catalanes, París-Barcelo- na.—Inserta notables artículos sobre industria, co- mercio y agricultura.

La Revista Blanca, Madrid.—El número 113 co- rrespondiente al primero del mes corriente, es ex- traordinario y dedicado á los niños. Publica escogi- dos trabajos de Soledad Gustavo, M. Lozada, Fe- derico Urales, Juan Grave, Antonio Polo, Anselmo Lorenzo, Angel Cunillera y E. Guanyabens.

Ilustran el número infinidad de hermosos fotogra- bados.

BIBLIOGRAPHIA

Lo catalá ¿es idioma ó dialecte? PER JOSEPH ALADERN.—IMPREMTA VIDAL Y PLANUCL.—BAR- CELONA, *1903.

Ans de parlar del llibre, quin títol poso aci de- munt, vaig a dir quatre paraules sobres l'auctor, en Joseph Aladern. ¿Qui és l'Aladern?—Sota aqueix pseudonym prou conegut per la gent intel·lectual de Catalunya, s'hi amaga un distingit scriptor i llore- jat poeta català, fill d'Alcover, anomenat Cosme Vidal.—De modest obrer impresor amb un esforç titanic s'ha sapigut posar al nivell dels homes intel- lectuals. Ja ben jove se donà a coneixre en lo mond de les lletres, per alguns treballs poetics que feien preveure que fora dels qu'havien d'arribar i en ef- fecte són nombroses i de valua les obres que hant sortit de sa ploma, algunes de prou alçada com «Sa- gramentals», «Del mar a la montanya», «Lo Deu del mal», etc., pera procurarli un nom dins nostra litte- ratura.

Home de fe en son ideal i valent pera conquerir- lo, a llà ont veu un vuid cuita a omplir-lo, a llà ont veu una injusticia s'aixeca fort i irat pera rebatre-la. Sempre s'ha distingit en voler fer empreses grans, més no vol dir aixó que no surti bé de son comès, sino que ens sorprén sovint per son coratge, sos ta- lents i per lo remarcable de ses produccions; per xo el felicitem per son darrer treball que prova pro- fons coneixements en l'auctor. ¿Que segueixi tre- vallant per Catalunya, per sa llengua i litteratura. No desmai en donar a la stampa lo molt i bo que té scrit! Nosaltres li hem prophetisat, que del arbre ferm i sapat de la nostra Renaixença, ell té d'esser una branca florida i xamosa. Am catalans com ell aviat aniriam lluny, am pilans d'aqueixa força, qué bonic sortiria l'edifici de la Catalunya que som- niem!

Al esse la nostra llengua motejada de dialecte en

cert lloc i per certa gent, surt l'Aladern oportunamen- am sa publicació, pera provar, que lluny d'esse lo català una corrupció dialectal del castellà, és un idioma més antic, més sonor i més ric en dialectes que l castellà, venint aixís a treure un prejudici molt arrelat fins a la nostra metcixa terra. Comença pre- cisant científicament la diferencia que hi ha entre idioma i dialecte. Per lo estudi etymologic i l'aplica- ció que la philologia fa de dites paraules, *idioma* vol dir llenguatge *propri* d'un país, llenguatge que té physionomia propia i differenta dels altres; *dialecte* es la variació phonetica syntactica o de reduït glossa- ri, que suffreix una llengua dins d'una encontrada. Idioma vé a esse la persona feta; dialecte lo fætus qu'encare no s'ha després de la mare. Pero la gent del centre, sense tindre cap scrupol philologic ha volgut que idioma fos la llengua official d'una nació o stat i dialecte les llengues parlades arreu de sos dominis, encare que siguin de ordre linguistic dif- ferent.

Amb aqueixa absurda i extrafalaria theoria, diu l'Aladern: «Ens trobem que l català a Espanya es dialecte del castellà, lo català del Rosselló es dialecte del francès y'l català de l'illa de Sardenya es dia- lecte del italià, donantse'l cas inaudit y antinatural de que un fill puga tenir tres mares diferentes», i així també l'antiquissim idioma vasc, parlat a França i Hespanya siga al ensembs dialecte castellà i fran- cès, i quel celtic de l'Irlanda sigui dialecte d'una *llengua* germanica, i l celtic de la Bretanya francesa sigui dialecte d'una novollatina.

Segueix l'auctor fent lo estudi del orige i formació de la llengua catalana. La nissaga i antiquitat del nostro llenguatge se perd en la foscor dels temps primitius. De la barreja de les parles dels primers pobles invassors ne surtiren indubtablement munió de dialectes germans d'entre ls quals sobressurt lo del Latium i l de les Galies; lo primer, per acontei- xements politics fou la llengua de l'antiga Roma; lo segon la llengua d'oc o dels trovaïres.